

REACTIE MINISTER WIEBES

De afbouw van de gaswinning is ingegeven vanuit de veiligheid. In de kamerbrief van 29 maart 2018 staat beschreven met welke maatregelen de afbouw van gaswinning kan worden gerealiseerd. Deze maatregelen vormen tezamen het 'basispad'.

In de Kamerbrief van 29 maart jl. is het getal van 53 grootverbruikers reeds naar voren gekomen. Dit is gebaseerd op een nadere analyse van GTS van de kosteneffectiviteit van de grootte van de om te bouwen groep. In deze analyse zijn de relatieve ombouwkosten meegenomen en de relatieve kosten van de stikstoffabriek. Dit cijfer correspondeert met het aantal bedrijven een verbruik van 20 mln kuub per jaar of meer. De volledige ombouw van deze 53 bedrijven zal de vraag naar Groningengas met 4,6 miljard Nm³ per jaar verminderen. Dit staat gelijk aan een afname van de gaswinning in Groningen met 3,4 miljard Nm³ per jaar, aangezien het gas dat uiteindelijk geleverd wordt altijd maar een factor 0,75 aan zuiver Groningengas bevat.

In het afgelopen half jaar is met bijna al deze 53 grootverbruikers één of meerdere gesprekken gevoerd. Naast de 53 grootverbruikers hebben ook alle andere bedrijven met een aansluiting op het GTS-netwerk een bericht over de afbouw van gaswinning in Groningen ontvangen (170 bedrijven). Vrijwel alle bedrijven die zijn aangeschreven hebben schriftelijk een reactie op dit bericht gegeven. Op verzoek van een twintigtal bedrijven zelf, die wel een aansluiting hebben op het GTS-netwerk maar niet binnen de groep van 53 grootverbruikers vallen, heb ik ook met hen een gesprek gevoerd.

In deze gesprekken is aan de orde gekomen wat de mogelijkheden zijn voor verduurzaming, wanneer een omschakeling naar hoogcalorisch gas aan de orde is, en wat de consequenties zijn van één van beide alternatieven. Daarnaast zijn de voorwaarden besproken waaronder de omschakeling naar een duurzaam alternatief of hoogcalorisch gas in de praktijk plaats kan vinden. Op basis van deze gesprekken zijn een aantal obstakels naar voren gekomen op het gebied van financiering en vergunningverlening. Deze instrumenten liggen maar deels binnen de bevoegdheid van de minister, of zijn afhankelijk van (Europese) regelgeving. Om hier meer duidelijkheid over te kunnen geven ben ik in gesprek met alle betrokken instanties. Ik verwacht hier voor het einde van het laatste kwartaal van dit jaar uitsluitsel over te kunnen geven.

Vrijwel alle bedrijven geven aan dat ze gekeken hebben of het mogelijk is om op de korte termijn tot 2022 te verduurzamen. Een aantal bedrijven heeft ook concrete plannen voor verduurzaming, en heeft aangegeven mogelijkheden te zien om dit binnen de gestelde termijn te realiseren. Een twintigtal bedrijven is nog bezig om hun duurzame ambities en mogelijkheden binnen de termijn voor omschakeling nader te verkennen. Met deze bedrijven ben ik in gesprek om deze plannen concreet te maken. Zodra de bedrijven die willen verduurzamen een concreet plan hebben, kan bekeken worden in hoeverre de ondersteuning met behulp van het bestaande instrumentarium, zoals SDE+ en de investeringssubsidie duurzame energie (ISDE), voldoende mogelijkheden biedt. Daar waar dat niet het geval is verken ik de mogelijkheden voor aanvullende ondersteuning voor verduurzaming, waaronder restwarmte en elektrificatie.

Voor zover er nog onzekerheid is over de te volgen route volgen de bedrijven voorlopig een parallel traject waarbij plannen voor verduurzaming en de omschakeling naar hoogcalorisch gas tegelijkertijd worden uitgewerkt.

Voor een deel van de bedrijven blijkt verduurzaming binnen de termijn van het 'basispad' helaas technisch echt niet mogelijk. Deze bedrijven kunnen overschakelen naar hoogcalorisch gas.

Voor de ombouw van laagcalorisch gas naar hoogcalorisch gas is het uitgangspunt dat de kosten die GTS als gevolg van aanpassingen van het netwerk "buiten de poort" moet maken, net als de kosten voor de stikstoffabriek, kunnen worden verrekend in de tarieven die de ACM vaststelt.

GTS geeft aan dat de kosten voor de 53 bedrijven uit het basispad ruim 200 miljoen zijn (+/- 40%).

De kosten voor de ombouw van laagcalorisch naar hoogcalorisch “binnen de poort” zijn in principe voor de bedrijven zelf.

Alle 53 grootverbruikers zijn ondertussen in contact getreden met GTS. De inzet is nog steeds om tot een concrete planning en aanpak voor het omschakelen van deze bedrijven te komen, zodat de doelstelling van 4,6 miljard Nm³ vraagreductie per jaar haalbaar blijft.

Eind dit jaar zal er meer duidelijk zijn als de duurzame plannen concreter zijn uitgewerkt en de bedrijven die ombouwen naar hoogcalorisch gas hun plannen met GTS hebben uitgewerkt.

Indien op enig moment in het proces onvoldoende voortgang wordt gerealiseerd zal een meer dwingend spoor ingezet worden. Daarom wordt de mogelijkheid verkend om een verplichting voor omschakeling aan bedrijven op te leggen, indien dat nodig blijkt te zijn om de benodigde afbouw van winning van Groningengas te realiseren. Uiterlijk aan het eind van dit kwartaal zal helder worden of het vrijwillige spoor voldoende oplevert voor het behalen van de doelstelling van 4,6 miljard Nm³ vraagreductie, of dat toch moet worden over gegaan tot een meer dwingend spoor.

De Minister streeft ernaar om bedrijven die veel Gronings gas verbruiken zo snel mogelijk om te bouwen omdat hiermee de grootste besparing wordt geboekt en daarmee de veiligheid voor de Groningers wordt vergroot. Indien de voortgang op de andere maatregelen naast omschakeling van de grootverbruikers van energie veel sneller gaat, zou dat in eerste instantie geen reden zijn om af te wijken van het ‘basispad’. In lijn met de ambitie van dit kabinet om de gaswinning in Groningen zo spoedig mogelijk te beëindigen zouden dergelijke meevallers juist ingezet worden voor die versnelling.

Dit betekent ook dat de overige bedrijven, die uiteindelijk ook geen Groningergas meer kunnen gebruiken, moeten kijken naar alternatieven. Ondanks dat de focus nu eerst op een oplossing voor de grootste energieverbruikers ligt, zal ik ook zo snel mogelijk met de overige bedrijven verder in gesprek gaan, daar waar dat momenteel nog niet concreet is opgestart.

Tenslotte over de opvatting van VEMW dat het afschakelen van tussen de 4 en 8 van de grootste verbruikers voldoende zou zijn in combinatie met andere maatregelen: Deze opvatting is ons bekend. De basis voor deze opvatting is een aantal aannames over de groei van stikstofcapaciteit en de toepassing van een eventueel overschot. Momenteel verkennen wij samen met GTS de onderbouwing van deze aannames, om hier ook goed geïnformeerd op te kunnen reageren.